

PĂSTRAREA INTEGRITĂȚII ȘI LIBERTĂȚII RELIGIOASE ÎN MEDIUL VIRTUAL

Drd. Daniel Ioan MICLEA

Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Teologie Reformată, Școala

Doctorală Ecumene

daniel69miclea@yahoo.com

Abstract: Preserving Religious Integrity and Freedom in The Virtual Environment

In this study I want to describe the need to keep our integrity in a world where religious freedom and living by the Word of God is on part with the freedom to choose to listen, watch and live according to everything that is transmitted in the enviromenent virtual.

We are talking about integrity, in a world increasingly controversial and distorted by virtual activity, which monopolizes the human being at the expense of religious activity. We are talking about religious freedom, now that we are prisoners of our own soul experiences far from divinity. We analyze the areas that are vulnerable and lead to the alteration of the life of the faithful man which are the channels of the senses that favor the arrival of the immoral to suppress morality and cut a path to total decay in the end.

Keywords: *integrity, vulnerability, morality, freedom, religion, virtual*

Introducere

Trăim într-o societate în care imaginile au o importanță foarte mare. Zilnic suntem bombardați cu diverse modalități de promovare în mass-media și audiovizual. Mediul virtual pune o presiune constantă și diversă asupra integrității umane și în mod special asupra integrității religioase, încercând să pervertească și să modeleze caracterul omului captivat, ce în final ajunge captiv al acestui mediu ireal. Mediu virtual pe care îl aleg unii, gândind la rezolvarea stărilor interioare produse de mediul real, nu este soluția așteptată. Alegerea trăirii în mediul virtual compensează

neajunsurile exprimate în mediu real doar pentru un timp, dar nu va aduce concilierea stărilor trăite ci va fi doar un moment de relaxare și desprindere de problemele cotidiene. Căutarea eradicării totale a problemelor nu va fi posibilă, dar putem căuta modalități ce ușurează trăirea noastră sub stresul nevoilor, și acest lucru se poate rezolva prin credința în divinitate.

Fiecare știm că există un Creator care coordonează și se implică în creație atât în lumea reală, cât și în cea virtuală. În ambele zone se poate interveni pentru a aduce satisfacție, doar că alegerea ne aparține unde vrem să trăim. Ne încredem în Dumnezeu, Creatorul universului, sau ne punem încrederea în creatorul unor medii virtuale.

Presiunea constă în mutarea omului din mediu real în cel virtual unde poate să facă ce vrea el fără să răspundă nici chiar moral, față de atitudinea, manifestarea și realitatea faptelor expuse și exprimate în acest mediu al imaginației în care odată intrat iese la iveală partea întunecată a interiorului uman. Rămânerea în realitatea problemelor produce stări de moralitate, de conștiință și de căutarea unor soluții implicit, pentru rezolvarea lor. În contextul prezentat apar întrebări care doresc să obțină răspunsuri din perspectiva trăirii unei vieți integre și libere din perspectivă religioasă.

O primă întrebare ar fi: Există conflicte în păstrarea integrității, între zona reală și cea virtuală? Dacă da, cum trebuie să ne păstrăm ca și creștini și să facem față asaltului acestei lumi a erei virtuale? Trebuie să hrănim sufletul cu elementele lumii virtuale sau trebuie să ne împotrivim? Pentru a putea răspunde acestor întrebări, trebuie să analizăm rolul ochiului, organul uman care este o poartă de acces al elementului virtual care mai târziu poate duce la pierderea integrității omului credincios.

1. Lumina Trupului și a sufletului

Funcția ochiului este aceea de a forma și înregistra imaginile exterioare și de a le transpune în minte. Redarea în exterior a ceea ce se află în interior este expresia suprapunerii conștiinței umane prin imaginea oferită de ochi. Cu toate acestea, nu putem spune că aceste două funcții sunt independente, ci dimpotrivă, ele sunt în strânsă legătură. Lucrurile cu care „mă hrănesc” prin intermediul ochilor, vor fi mai târziu scoase la iveală tot prin intermediul ochiului. Tocmai de aceea, atunci, „Când îți întorci privirile spre El, te luminezi de bucurie și nu îți se umple fața de rușine” (Psalmii 34:6). Privindu-L pe El,

înregistrezi în interior toate calitățile pe care El le deține și, apoi, le redai în exterior ca și ceilalți să le poată cunoaște. Funcția cea mai importantă a ochilor este aceea de a privi, dar această funcție se concretizează în trei dimensiuni: a privi „spre exterior”, a privi „spre interior” și a privi „în sus” (spre Dumnezeu), care este tot un proces de gândire.

1. 1. Privirea spre lucrurile exterioare

Privirea spre exterior” se referă mai întâi de toate la propriul trup și la relația lui cu întreaga creație materială.”¹ Câteva din versetele biblice care vorbesc despre această privire sunt: „Ochiul preacurvarului pândește amurgul: - nimeni nu mă vede, zice el” (Iov 34:15). „După cum locuința morților și adâncul nu se pot sătura, tot așa nici ochii omului nu se pot sătura” (Proverbe 27:20). „Am ajuns mare, mai mare decât toți cei ce erau înaintea mea în Ierusalim. Mi-am păstrat chiar înțelepciunea. Tot ce mi-au poftit ochii, le-am dat; dar nu mi-am oprit inima de la nici o veselie, ci am lăsat-o să se bucure de toată truda mea și aceasta mi-a fost partea din toată osteneala mea. Apoi când m-am uitat cu băgare de seamă la toate lucrările pe care le făcusem cu mâinile mele și la truda cu care le făcusem, am văzut că toate sunt deșertăciune și goană după vânt” (Eclesiastul 2:9-11).

Cel mai trist lucru este că omul ia în considerare, de cele mai multe ori, numai ceea ce vede în exterior, iar „cumpătarea din nefericire, este unul dintre acele cuvinte care și-a schimbat sensul”². În Geneza 3:6 se spune că „Femeia a văzut că pomul e bun de mâncat și plăcut de privit și că pomul era de dorit să deschidă cuiva mintea”. Prin acest verset suntem preveniți în privința pericolului ca ochii noștri să rămână prea ușor pe un obiect fals. Suntem chemați la prudență. „Prudența înseamnă simțul practic, obișnuit, efortul de-a gândi ce faci și care este rezultatul probabil.”³

Cei care se ocupă de mass – media știu că, având acces la ochiul celuilalt îl câștigă în întregime. Ceea ce se aude nu reușește să ne acapareze în întregime, noi fiind în stare să facem și altceva în timp ce ascultăm, dar atunci când ochiul privește la ceva nu mai putem face nimic altceva. Interesant este faptul că aceste mijloace nu îi atrag numai pe tineri, ci ele sunt vizionate de un mare număr de creștini care caută astfel să se distreze. Această noțiune de „distracție”, cuprinde pe lângă sensurile de amuzament,

1 Wolfgang Zöllner, *Când imaginea suprimă cuvântul*, Sibiu, Polsib, 1986. p. 17 .

2 C. S. Lewis, *Creștinismul redus la esență*, București: SMR, 1994, p. 56

3 *Ibid.* ,p. 56

de veselie și pe cele de atracție. Aceasta înseamnă: ceea ce mă distrează, mă atrage, mă ține, mă captivează, îmi oferă un oarecare sprijin.⁴ Acest principiu, al distracției, este foarte vechi; încă de pe vremea romanilor care cereau „*panem et circensis*”, considerând că, dacă vor amesteca pâinea cu distracția, atunci viața putea fi trăită, într-o oarecare măsură mai bine. Deci cauzele distracției ar fi, în primul rând necesitatea de a umple; golul sufletesc. Având acest gol, oamenii caută să-l umple și atunci apelează la tot felul de surse. Dacă nu reușesc să-și umple golul sufletesc, atunci dorința lor este să facă ceva pentru a uita că sunt nefericiți, neîmpliniți. Astfel oamenii apelează la băuturi alcoolice, la droguri dependența de telefon, calculator, lumea virtuală, care îi face să trăiască stări pe care, în alte situații nu le-ar trăi, dar care au un rezultat neluat în considerare, pierderea integrității fizice și spirituale. Această distracție, nu este altceva decât o îndepărtare a omului lăuntric de la realitatea apăsătoare, aflat pe o cale greșită, a unei sclipitoare autoînșelări. „Iar amuzamentul este o derutare a omului lăuntric, a puterii sale de concentrare, a capacităților sale sufletești și nu pe un tărâm limitat și bine precizat pentru o implicare cu folos în scopul învingerii unor probleme ori sarcini reale, ci dimpotrivă, în dimensiunea nemărginită a lipsei de sens și de țel în viață.”⁵

Bineînțeles că un adevărat credincios nu va încerca să se distreze folosind alcoolul sau drogul, dar, uneori este prins de micul ecran unde poate vedea „ce se mai întâmplă prin lume”, iar televizorul distruge în mod evident puterea sufletească a spectatorilor și totodată construcția nervoasă. Celui care-i lipsește echilibrul între cele trei funcții ale privirii, din cauză că toată atenția este acordată „privirii spre exterior”, nu poate avea nici echilibru la nivel sufletesc. Sufletele chinuite din cauza televizorului, care nu-și pot stăpâni neliniștea lor bolnăvicioasă, au preluat, în majoritatea cazurilor, informații prin care au fost atrase în practici oculte și condamnabile tot de pe micul ecran. „Oamenii buni cunosc binele cât și răul: oamenii răi nu cunosc nici binele nici răul”⁶.

1. 1. 1. *Televizorul*

Televiziunea produce o schimbare și la nivelul conștiinței. Acțiuni care în mod normal ar fi lipsite de sens, capătă, datorită televizorului, un sens

⁴ Wolfgang Zöllner, op. cit. p. 26.

⁵ Ibid p. 28.

⁶ C. S. Lewis, Op cit., p. 67

îndoielnic. Televiziunea s-a dovedit de asemenea capabilă să pricinuiască o schimbare majoră a conștiinței morale în rândul spectatorilor, ceea ce a dus la propagare a criminalității prin acest mijloc de comunicare. Una din cele mai mari și răspândite înșelătorii este aceea că, în cazul televiziunii, este vorba de o tehnică neutră și că în final, tot ceea ce contează este cum o mânuiești, cum te servești de ea. Omul de știință Postman făcea următoarea afirmație: „conștiința publică încă nu vrea să creadă că tehnica ca reprezintă o ideologie cu toate că în ultimii ani tehnica a influențat în mod decisiv viețile oamenilor”⁷.

Tehnica este o ideologie fără cuvinte care pe baza acestei „muțenii”, a ei este cu atât mai puternică. Televiziunea îl transformă pe rău în sens rău, îl face robit privirii și îi răpește posibilitatea de a fi un om care „**privește în sine și sus**”. Cine permite ochilor săi să alerge după orice și să guste de toate doar pentru a-și satisface firea, mai devreme sau mai târziu, va intra în cele mai grele lanțuri ale păcatului pierzând integritatea morală și spirituală.

Prin porunca pe care Dumnezeu o dă în Exod 20:4-6, El urmărește mai mult decât interzicerea producerii și închinării la orice fel de imagini idolești. El a dorit să-și educe poporul ales în spiritul unei anumite mentalități, diferită de cea a omului firesc, carnal (Efeseni 4:17-19; Romani 12:29) și a vrut să-i abată pe ai Săi de la mentalitatea privirii în lume și să le imprime o mentalitate duhovnicească a *privirii în sus* (Evrei 12:1-2). Când Dumnezeu a dat poruncile Sale, știa prea bine că cel mai mare pericol al alunecării în păcat se găsea în ochii oamenilor, astfel că, prima poruncă (Exodul 20:3), este legată direct de a doua, îndreptată în aceeași direcție. Din aceste două porunci, unui creștin ar trebui să-i fie clar că lui Dumnezeu nu-i este indiferent nici unde lăsăm să ne fugă ochii, nici ce anume acumulăm pentru noi prin intermediul ochilor și nici dacă prin lipsă de disciplină, a ochilor noștri alunecăm de la mentalitatea privirii în sus, către natura păgână a privirii spre exterior (Deuteronom 4:16) aducătoare de moarte spirituală. Televiziunea este cea mai rapidă cale de a permite mentalității păgâne de a privi spre exterior, să pună stăpânire și să atragă pe fâgașul trist și alunecos al ideilor celor ce sunt iubitori de plăceri. Înșelătoria televiziunii constă în faptul că ne vrăjește cu cele mai derutante impresii, însă ne înșală în față datorită deformării adevărului prin alegerea și trucarea imaginilor.

⁷ Wolfgang Zöllner, op. cit. p. 65.

Cramponarea de a privi spre lumea exterioară, împreună cu incapacitatea de a afla adevărata cale de a privire în sus și tendința de a socoti drepte trăiri religioase autentice, exerciții religioase de orice gen, toate acestea reprezintă o mare parte din mentalitatea celor ce „sunt pe calea pierzării, a căror minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul lumii acesteia” (2 Corinteni 4:3-4). „Tot ceea ce face din practicarea religiei o acțiune întemeiată istoric, trăită launtric și sfințită, este astfel întunecat; nu mai există niciun ritual și nicio dogmă, nicio tradiție și nicio teologie și mai ales niciun sens pentru transcendență spirituală. În aceste emisiuni, predicatorul este cel ce dă tonul, Dumnezeu este doar vioara a doua.⁸ „Nu propriile slăbiciuni îi fac pe predicatorii de televiziune dușmani ai religiozității, ci slăbiciunile mijlocului de comunicare în masă în care lucrează.”⁹ Acești predicatori au mărturisit, că atunci când își pregătesc predica se gândesc cum să placă publicului. Este bine cunoscut faptul că legea necrisă a celor ce predică la televizor este „poți căpăta audiență la public numai dacă-i oferi ceea ce dorește”¹⁰. De aceea putem spune că adevărul biblic este cumva „mușamalizat”. În general ecranul însuși are o tendință puternică către o psihologie pământească. „El este atât de saturat cu amintirile noastre legate de emisiunile profane, atât de strâns legat de lumea reclamei și a divertismentului, încât îți vine greu să îl transformi într-un cadru specific proceselor sacre”¹¹. Aș îndrăzni chiar să spun că „privirea spre exterior” distruge nu numai „privirea spre interior”, ci și „privirea în sus”.

Însușirile lui Dumnezeu, cum ar fi bunătatea, dragostea, îndurarea, nu vor putea fi niciodată deschise prin intermediul marilor sau micilor ecrane. Singura modalitate de a-L cunoaște pe Dumnezeu Tatăl este să-L cunoaștem pe Isus și pe El răstignit. Totodată pe Isus nu-L cunoaștem prin intermediul televiziunii, ci Dumnezeu dorește ca prin Cuvântul și Duhul Său să-L cunoaștem pe Isus. La rândul Său, Isus ni-L revelează pe Tatăl și dragostea Sa care nu poate fi cuprinsă de nici o pricepere omească, dar poate fi cuprinsă, în orice clipă, de o inimă credincioasă (Matei 11:25-27; 1 Corinteni 2:10-13). Astfel, între Dumnezeu și om nu poate exista niciun fel de trăire autentic religioasă care să nu se bazeze în mod nemijlocit pe Biblie.

8 Wolfgang Zöllner, op. cit. p. 40.

9 *Ibid.*, p. 41.

10 *Ibid.*, p. 41.

11 *Ibid.*, p. 43.

1. 1. 2. *Cuvântul Lui Dumnezeu*

Cuvântul lui Dumnezeu eliberează, are o acțiune benefică asupra inimii omului, deoarece cuvântul reprezintă instrumentul de conștientizare prin care Duhului Sfânt ajunge să schimbe inima omului. Prin intermediul Cuvântului omul dobândește capacitatea de a-și întoarce „privirea din exterior”, întâi în interior și apoi în sus. Așa cum am afirmat la început, când omul își îndreaptă „privirea spre interior” și se vede neputincios atunci, pasul următor este să-și ridice ochii spre Dumnezeu. În psalmi găsim scris că, „atunci când îți întorci privirile spre El te luminezi de bucurie și nu ți se umple fața de rușine” (Psalmii 34:5). Dacă „privirea spre exterior” ne pervertește sufletul și gândul ceea ce face din noi oameni triști, nefericiți, aflați într-o goană continuă după plăceri, „privirea în sus” ne aduce bucurie și pace.

Cuvântul lui Dumnezeu ne arată că prin ochi devine vizibil în exterior ceea ce este ascuns în om. „Ochiul este lumina trupului. Dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău va fi plin de lumină; dar dacă ochiul tău este rău, tot trupul tău va fi plin de întuneric. Așa că, dacă lumina care este în tine este întunecată, cât de mare trebuie să fie întunericul acesta!” (Matei 6:22-23).

Dacă vom lăsa prin intermediul ochilor să pătrundă în noi imagini imorale și desfrânate oferite atât de lejer pe micul sau marele ecran, atunci toate acestea ne vor stăpâni la un moment dat, mai mult sau mai puțin, și vor ajunge să ne reprezinte chiar în imaginea noastră exterioară. „În consecință, creștinul și biserica devin lumești atunci când împărtășesc aspirațiile lumești, care pun accent pe plăcerile firești ale vieții.”¹² Dar, dacă ochii noștri vor căuta să citească Cuvântul lui Dumnezeu și să-l cerceteze chipul lui Cristos se va oglindi în noi și astfel vom putea fi transformați, modelați încă de aici din viața aceasta după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Privirea noastră să fie îndreptată în sus: „Să ne uităm țintă la Căpetenia și Desăvârșirea credinței noastre, adică la Isus...” (Evrei 12:2).

„Pericolul televiziunii în viața noastră poate să fie exagerat, dar să nu uităm consecințele nocive și să dăm importanță limbajului în cultura noastră.”¹³ Televiziunea are efectul de a remodela omul. În locul unui om religios, natural, narativ, oral, estetic apare un om lipsit de aceste puteri, pentru că televiziunea i le-a amputat, iar omul stăpânit de televizor suferă mutații care au o notă dominantă și acestea sunt reprezentate prin

12 Victor Kloes, *Creștinism copleșit ... , dar nu înfrânt*, Arad, Multi-Media, 1995, p. 64

13 Gene Edward Veith Jr., *Citind printre rânduri*, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 1999 p. 27

partea negativă a omului pe care l-a creat Dumnezeu. Astfel manipularea și persuasiunea comunicării video-audio nu fac altceva decât să intervină în procesul de modelare a conștiinței. „Creștinul de azi preferă să stea în confortul de acasă decât să se împovăreze cu crucea Domnului Isus Hristos.”¹⁴ „Televizorul nu numai că nu favorizează o participare interactivă la procesul de cunoaștere, ci dimpotrivă, presupune o experiență pasivă și pasivizantă pentru mintea umană.”¹⁵

De aici reiese clar diferența dintre televiziune și lectură. Televizorul anulează plăcerile pe care le poate produce lectura. „Televizorul însă blochează procesul imaginativ, oferind imagini de-a gata (deja formate)”¹⁶, el nu manipulează, impunând cu forța un model de acțiune, ci sugerează, în lumina unor comportamente și atitudini, care prin repetare ne modelează imaginația și atitudinile interioare. „Impactul televiziunii este în întregime asupra subconștientului, așa cum se întâmplă și cu celelalte mass-media noi”¹⁷, scade atenția, concentrarea, răbdarea și tenacitatea, lăsând să se creeze o atitudine mentală pasivă. „Primul efect al televizorului, observă Jerry Mander, este crearea unei atitudini pasive”¹⁸.

1. 2. Privirea interioară

Privirea spre interior, „își croiește drum prin multitudinea de plăsmuri individuale ale propriului suflet, adică se străduiește să aibă claritate în privința unității sau contradicției dintre gândire, simțire și voință.”¹⁹ Această privire îi conferă omului posibilitatea să se cunoască mai bine pe sine însuși, să-și cunoască defectele și calitățile. „Găsesc dar în mine legea aceasta: când vreau să fac binele, răul este lipit de mine. Fiindcă după omul dinăuntru îmi place Legea lui Dumnezeu, dar văd în mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva legii primite de mintea mea și mă ține rob legii păcatului, care este în mădularele mele. O nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?” (Romani 7: 21-24).

Prin privirea în interior, omul vede starea în care se află, e conștient de faptul că este păcătos, așa cum spune și apostolul Pavel în epistola sa

14 Victor Kloes, op cit., p. 71

15 Virgiliu Gheorghe, *Efectele televiziunii asupra minții umane*, Ed. Evanghelistos, București, 2005 p. 35

16 Virgiliu Gheorghe, op cit., p. 45

17 Marshall McLuhan, *Mass-media*, p. 56

18 Jerry Mander, *For Arguments*, p. 200

19 Wolfgang Zöllner, op. cit., p. 17.

către Romani. Oricât ar încerca să facă binele, răul este în natura umană. „*Iată că sunt născut în nelegiuire și în păcat m-a zămislit mama mea*” (Psalmii 51:5). În momentul în care omul conștientizează starea sa de păcat, atunci el se vede neputincios. Singura speranță este să-și ridice **privirea în sus**, și să vadă că Dumnezeu este acela care poate da iertare prin Fiul Său. Tot **privind în sus**, putem să menținem viața noastră spirituală și să creștem „**din putere în putere**”.

1. 3. *Privirea să ne fie îndreptată în sus*

Privirea în sus „urmărește ceva aflat în afara propriei persoane: o legătură, o alipire la un duh, o putere de acțiune și un principiu de viață ale unei lumi de dincolo, căci omul în adâncul naturii sale, este creat în așa fel să tânjească spre ceva aflat dincolo de limitările și granițele propriei existențe.”²⁰ „*Eu îmi întorc necurmat ochii spre Domnul, căci El îmi va scoate picioarele din laț*” (Psalmii 25:15). „*Când privesc smerit spre cer, toate temerile-mi pier.*”²¹ Pentru un credincios, sunt importante atât privirea în interior cât și cea în sus. „Biserica creștină nu are nevoie de fanatici, ci de consacrați, care în dragostea pentru Domnul Hristos, trăiesc în pocăință.”²²

2. **Calculatorul , Internetul și Jocurile video**

Dacă am vorbit de televizor că hipnotizează, împingând creierul uman spre pasivitate, calculatorul face ca procesul gândirii să fie mai îngreunat, să se consume mai multă și mai mare energie nervoasă și astfel să ducă la o epuizare rapidă a creierului. Așadar, atât televizorul cât și calculatorul, indiferent de utilizarea sa, constituie factori de stres al creierului uman. Succesiunea rapidă de imagini, efectele tehnice, surprind, stresează și copleșesc mintea umană prin mulțimea informațiilor pe care trebuie să le prelucreze în timp scurt, iar acest lucru contribuind la inhibarea activității cerebrale. „Emoțiile puternice, fie că este vorba de cele produse de materialele erotice, care abundă în lumea internetului, fie de cele suscitade de violența ficțională a jocurilor video, constituie un alt factor de agravare.”²³ Forța de atracție a internetului, a **jocurilor pe calculator**

20 Wolfgang Zöllner, op. cit. p. 17-18.

21 Victor Kloes, op. cit. , p. 216

22 Idem, p. 93

23 Virgiliu Gheorghe, op cit. , p. 413

este mai mare decât cea a televizorului, fiind comparată cu dependența de droguri. Minte fiind captivată în lumea ficțiunii, oamenii nu mai sunt dispuși să ducă viața normală în continuare pentru că plăcerea pe care o aduce lumea internetului este mult mai mare fiind identificată de psihologi la nivelul consumurilor de droguri.

Spre deosebire de televizor, utilizatorul jocului video nu este pasiv, el este antrenat în folosirea tehnicii, dar acțiunile sale sunt limitate la folosirea, auzului, văzului și în complectare apar, funcțiile tactile, dar toate depind de aparatul de joc.

Gândirea conștientă fiind foarte lentă jucătorul reacționează fără să gândească. „Ca și la televizor, conținutul jocurilor este o consecință a caracteristicilor aparatului și a stării mintale induse jucătorului.”²⁴ În final ca și la televizor sentimentele sunt active, dar sunt artificiale neavând legătură cu realitatea din interior și sunt motivate de exterior. „Este interesant de reținut că reacțiile automate sunt caracteristice animalelor, și nu ființelor adulte.”²⁵

2. 1. Canale ce duc la pierderea integrității

Calculatorul, te face un prizonier al lui, făcându-te să ai o stare obsesivă de utilizare. Utilizatorul stând ore întregi, uitând de viața personală, de obligații și nevoi, fiind robit de ecranul calculatorului și de programul pus în lucru. Gândirea, în cazul calculatorului, este una de mașină, fiindcă este necesar să introduci comenzi standard, pentru ca acesta să le poată interpreta și a-ți oferi rezultatul pe care tu îl dorești.

Internetul este un alt flagel al secolului nostru, pentru că în acest mediu nu sunt restricții, în ce privește locațiile folosite, reprezentând educația libertină a zilelor noastre prin care tinerii fac ce vor, când vor. În ultimul timp internetul favorizează întâlniri de grupuri, cu înclinații sexuale, homosexuale, antrenând tineri în ritualuri satanice finalizate cu suicid și toate acestea degradând ființa umană, punând-o în contradicție cu Creatorul ei.

Concluzii

Comparând cele trei mijloace electronice de difuzare a informației concluzia este că: jocul electronic dă doar iluzia de libertate a acțiunii pe care

24 Idem., p. 415

25 Idem., p. 415

ne-o dorim, fiind doar o mișcare mecanică; televizorul dă iluzia simțirii, fiind aproape de cei din micul ecran, dar este un element ireal stimulat în mediul virtual; computerul dă iluzia activității de gândire, dar este o gândire mecanică și toate trei atacă cele trei facultăți ale sufletului uman, transformându-ne în oameni negativi.

„Acest nivel este în cazul televizorului, reducerea ființei umane la condiția de animal semiconștient. În cazul calculatoarelor, este reducee rea la o mașină, specializată într-un anumit tip de gândire care pot fi introduse în acea mașină. În cazul jocurilor electronice este reducerea, pe de o parte, a ființei umane la un animal care reacționează fără să gândească și fără moralitate și pe de altă parte, la un robot care reacționează în mod mecanic, standard.”²⁶ Analizând elementele virtual care ne prind, constatăm îngrădirea în care ne mișcăm, doar pentru un strop de relaxare și desprindere de ceea ce înseamnă lume reală. Unii se mulțumesc cu puțin, dar oare și bun? Pe partea cealaltă divinitatea oferă posibilitatea asumării problemelor și rezolvarea lor definitivă sau chiar vremelnică prin credință, în baza susținerii Sale depline.

Concluzionăm că alegem să ne trăim viața cum ne place, dar dacă există viață după moarte – și există și este reală –, atunci trăirea virtual de acum se va întâlni cu realitatea viitoare care voit a fost neglijată pentru un minuscul moment de deconectare, așa că alege.

Dominați de gândul libertății, care este în noi, dorim să-l transpunem în tot ceea ce facem. Fundamentul societății democratice este libertatea de gândire și religioasă” Libertatea creștină este sub controlul conștiinței căci creștinul deși este liber, totuși nu face ce „nu este de folos” sau ce „nu zidește” viața lui de credință.”²⁷

Astfel elementul vital al religiei este libertatea, care stabilește identitatea credinciosului și în același timp conceptul de viață. Libertatea religioasă ține de conștiința și gândirea fiecărui om, o convingere care dorește să se regăsească într-o anume religie și să se manifeste într-un anumit mod în religia aleasă. Abraham Lincoln spunea”Libertatea nu este dreptul de a face ce vrem, ci ceea ce se cuvine”, iar Mircea Eliade afirmă că „a fi liber înseamnă, înainte de toate. a fi responsabil față de tine însuși”. Oamenii responsabili fiind într-o democrație ce ne pune la dispoziție o libertate de gândire și religioasă să ne păstrăm integritatea.

26 Virgiliu Gheorghe, op cit. , p. 421-422

27 Victor Kloes, *Creștinismul Evanghelic*, Atlanta , 1998, p. 90

Bibliografie

- ✦ Kloes, Victor, *Creștinism copleșit... dar nu înfrânt*, Arad: Multi-Media, 1995.
- ✦ Kloes, Victor, *Creștinismul Evanghelic*, Atlanta, 1998.
- ✦ Lewis, C. S. , *Creștinismul redus la esență*, Wheaton, IL: SMR, 1994.
- ✦ Martinetti, Giovanni, *Știință și credință în Dumnezeu*, București: EARC, 1995.
- ✦ Morris, Henry, M. , *Bazele biblice ale științei moderne*, Wheaton, IL: SMR, 1993.
- ✦ Veith, Gene Edward, *Citind printre rânduri. Ghid pentru o înțelegere creștină a literaturii*, Oradea: Cartea Creștină, 1999.
- ✦ Veith, Gene Edward, *Starea artelor. O incursiune în istoria artei de la originile ei antice până azi*, Oradea: Cartea Creștină, 2000.
- ✦ Virgiliu, Gheorghe, *Efectele televiziunii asupra minții umane și despre creșterea copiilor în lumea de azi*, București: Evanghelistos, 2005.
- ✦ Zoller, Wolfgang, *Când imaginea suprimă cuvântul*, Sibiu: Polsib, 1986.
- ✦ Wilson, Rryan, *Religia din perspectivă sociologică*, București: Editura Trei, 2000.